

Ultrazvuk ve vnitřním lékařství – zaostřeno na Point-of-Care ultrasonografii

Ultrazvuk jako diagnostická metoda je dlouhodobě využíván internisty i specialisty řady odborností z vnitřního lékařství vzešlých. Tato vyšetření jsou již roky součástí některých vzdělávacích programů a následných kompetencí specialistů v daných oborech. V zavedeném pojetí „ultrazvuk“ vnímáme jako kompletní sonografické vyšetření určitého orgánu nebo orgánové soustavy (např. v kardiologii), nebo části těla (abdominální sonografie).

Novým termínem, se kterým se setkáváme v posledních letech, je Point-of-Care ultrasonografie (POCUS), a té se bude hlavní téma tohoto čísla časopisu Vnitřní lékařství věnovat především. POCUS je jiná filozofie využití ultrazvuku hned z několika důvodů: 1. sonografie v tomto pojetí představuje součást (rozšíření) fyzikálního vyšetření pacienta přímo v místě poskytování péče – v případě interny nejčastěji na příjmové ambulanci či urgentním příjmu, u lůžka na oddělení nebo na JIP. 2. Point-of-Care ultrasonografie je prováděna lékařem klinického oboru, který není (nemusí být) dedikovaným sonografistou. 3. ultrazvukové vyšetření je využíváno k odpovědi na konkrétní klinické otázky a jeho výsledek okamžitě ovlivňuje další diagnostický nebo terapeutický postup. Point-of-Care ultrasonografie se stal součástí klinické praxe řady zejména akutních oborů, a snahou našich sdělení je seznámit čtenáře

s využitím této metody především ve vnitřním lékařství. Další sdělení se věnují spolehlivosti této metody a také otázkám vzdělávání a následných kompetencí. I pro POCUS je nezbytný určitý definovaný stupeň erudice, aby vyšetření bylo přínosné a současně bezpečné.

Internisté nejsou jediným oborem, který ultrazvuk v tomto pojetí využívá. Kromě akutních oborů (urgentní medicína, intenzivní medicína) je perspektivní také využití sonografie praktickými lékaři. Proto jsme se rozhodli do tématu zařadit také článek, který se věnuje možnostem implementace Point-of-Care ultrasonografie ve všeobecném praktickém lékařství. Věříme, že větší využití této metody praktickými lékaři především jako diferenciativně diagnostického nástroje může mít pozitivní dopad i na naši odbornost, a odlehčit akutním a příjmovým interním ambulancím.

Poslední práce, kterou jsme do hlavního tématu zařadili, se věnuje postavení ultrazvuku v diagnostice a další sledování pacientů s hlubokou žilní trombózou. Znalost minimálně indikace a interpretace sonografie u tohoto onemocnění je pro všechny internisty nezbytností.

Za všechny autory Vám přeji inspirativní čtení o ultrazvuku, fonendoskopu internisty pro 21. století.

MUDr. Zdeněk Monhart, Ph.D., FEFIM